

Catechismus van de middelmatige mens

(Behorende bij het boek: Gelukkig, ik ben een grijze muis! Provocatief zelfhulpboek voor middelmatige mensen. Anneke Dekkers. Amsterdam, Pearson, 2008)

Algemeen

Vraag 1: Wat is onze enige troost, zowel in leven als in sterven?

Antwoord: Dat we behoren tot de grootste groep mensen.

Ellende

Vraag 2: Waaruit kennen we onze ellende?

Antwoord: We kennen onze ellende doordat we falen, niet goed genoeg zijn, niet alles uit onszelf halen wat erin zit. We hebben te weinig talenten en een te slap karakter. We hebben door dit alles geen succes.

Vraag 3: Wat eist succes van ons?

Antwoord: Dat we beter zijn dan de middelmaat. Als we werkelijk recht op succes willen hebben dan hebben we meer aanzien, geld, liefde, spullen, prestaties dan onze burens, collega's, vrienden, soortgelijken. Succes eist een toppositie. Bovendien eist het dat we dan iets van betekenis nalaten op deze wereld.

Vraag 4: Kunnen we dit alles volbrengen?

Antwoord: Nee, volstrekt niet. Telkens weer falen we. Soms lijkt het wat te worden, maar aan het eind van ons leven moeten we toegeven dat we middelmatig zijn geweest in juist dat onderdeel dat wij zo belangrijk vinden.

Vraag 5: Wie bepaalt of we succesvol zijn?

Antwoord: De maatstaven voor succes liggen buiten ons: die zijn ingegeven door ouders, leraren, de samenleving, de vrienden, de heersende waarden en normen, reclame, media. Wij zelf kiezen uit al deze maatstaven de maatstaf die voor ons telt.

Vraag 6: Waarom kunnen we niet aan de, zelfgekozen, maatstaf voldoen?

Antwoord: Omdat wij middelmatige mensen een tekort aan talenten en karakter hebben.

Vraag 7: Is daar dan niks aan te doen?

Antwoord: We kunnen onze talenten ontwikkelen en ons karakter sterken, maar het zal onvoldoende zijn om het beoogde succes te behalen.

Vraag 8: Waarom eisen anderen, en ook wijzelf meer dan we kunnen?

Antwoord: Het antwoord hierop is meerledig. Ten eerste willen onze ouders dat wij het beter doen dan zij. Ze willen dat wij slagen in dit leven, succesvol zijn dus. Ten tweede eisen onze werkgevers meer van ons dan we kunnen omdat ze het maximale uit ons willen halen. Ze hebben hun eigen ideeën over wat maximaal is, die niet stroken met de realiteit van onze middelmatige capaciteiten. Helaas worden zij, net als onze ouders, ook geregeerd door de waandenkbeelden

van de samenleving. Daarin wordt een bepaald beeld van succes neergezet waar middelmatige mensen niet aan kunnen voldoen. Daarmee zijn we op het laatste deel van dit antwoord gekomen: ook wij zijn verblind door het valse beeld van 'succes'.

Vraag 9: Hoe ziet 'succes' volgens onze samenleving er dan uit?

Antwoord: In de ontwikkeling van alle levende dingen staat overleven centraal. Overleven hebben we gelijkgeschakeld met succesvol. Succesvol zijn diegenen die uitblinken, die winnen. Het beste zijn. Een armzalige vertaling van Darwins theorie (*survival of the fittest* betekent dat de genen die zich het best aanpassen overleven, en niet per se de sterkste). De media en met name de bedrijven met hun reclamecampagnes hebben een belangrijke rol in het verspreiden van het beeld van succes.

Vraag 10: Waarom zetten media en bedrijven zo'n beeld neer?

Antwoord: Omdat ze denken dat het het geheime verlangen van middelmatige mensen betreft. Ze zetten ze daarmee aan tot kopen van die producten waarmee je succesvol zou kunnen worden. Helaas werkt dit niet voor middelmatige mensen. Omdat we, zoals al eerder gesteld, onvoldoende talenten en karakter hebben om aan de maatstaf van succes te voldoen.

Vraag 11: Kennen ouders, samenleving, bedrijven en media dan geen medelijden met de middelmatige mens?

Antwoord: Nee, medelijden zou inhouden dat je je neerlegt bij de situatie en daarmee opgeeft dat je succesvol kunt zijn. Daarmee moet afstand gedaan worden van dromen en verlangens die we hebben om succesvol te zijn. Succes betekent vooruitgang, in de vorm van aanzien, geld, carrière, excellente prestaties en macht. Die dromen en verlangens dienen gevolgd te worden, ook door de middelmatige mens. Medelijden is niet op zijn plaats.

Verlossing

Vraag 12: Is er nog kans dat we boven de middelmaat uitstijgen?

Antwoord: Een enkeling zal het gegeven zijn. Degene die geroepen is door het succes. Degene die de eigen talenten heeft onderschat en met bovenmenselijke inspanning het zwakke karakter dwingt sterk te worden.

Vraag 13: Kunnen we dat zelf bepalen?

Antwoord: We kunnen niet zelf onze hoeveelheid talenten en karakterstructuur bepalen. Die hebben we meegekregen bij de geboorte.

Vraag 14: Wie kan ons dan verheffen boven de middelmaat?

Antwoord: De samenleving, je directe omgeving kan je verheffen boven de middelmaat. Zij zullen dat doen als je aan hun dromen en verlangens van succes voldoet. En dan nog zal de menselijke jaloezie overheersen. Jijzelf kunt niet bepalen dat je boven de middelmaat uitstijgt.

Vraag 15: Wat kunnen we zelf doen om verheven te worden?

Antwoord: Geloven in je succes.

Vraag 16: Wat is echt geloven?

Antwoord: Geloven is een zeker weten en een vast vertrouwen.

Vraag 17: Wat moet de middelmatige mens dan geloven?

Antwoord: De middelmatige mens weet zeker dat succes, zoals omschreven in vraag 9 ook voor hem is weggelegd. De middelmatige mens heeft er een vast vertrouwen in dat de omgeving hem het succes toe zal kennen.

Vraag 18: Is geloof alleen voldoende?

Antwoord: Nee, veel hangt af van onze bereidheid om te werken aan ons succes en om ons geloof daarop levend te houden. Maar belangrijker is nog dat we afhankelijk zijn van de genade van de omgeving.

Vraag 19: Wat als dat niet lukt?

Antwoord: Aangezien we middelmatig zijn, is de kans groot dat het ons niet lukt. Dan rest ons de erkenning en acceptatie dat we middelmatige mensen zijn en de angst en schaamte die daarbij horen te verdragen.

Dankbaarheid

Vraag 20: Wat is het ware wezen van middelmatige mensen?

Antwoord: Dat we niet uitzonderlijk zijn, maar een gemiddeld talent en karakter hebben, waardoor we niet in staat zijn succesvol te worden volgens de maatstaven die we hanteren.

Vraag 21: Hoe kunnen we ons daarmee verzoenen?

Antwoord: In drie stappen kunnen we ons verzoenen met onze middelmatigheid.

- Erkennen dat we middelmatig zijn en ons falen in ogeschouw nemen.
- Afscheid nemen van onze idealen en maatstaven.
- Het leven als middelmatig mens leven.

Vraag 22: Waaruit bestaat onze zin in het leven?

Antwoord: Onze zin bestaat hieruit dat we onze middelmatige doch waardevolle bijdrage leveren aan de wereld. Zonder deze bijdrage zou de wereld overgeleverd zijn aan de winnaars en verliezers. Dat betekent oorlog, uitbuiting, machtsmisbruik, armoede. De middelmatige mens zorgt voor het evenwicht en voor de continuïteit van de samenleving, een waarlijk zinvolle bijdrage.

Vraag 23: Waar moeten we dankbaar voor zijn?

Antwoord: Dat we onszelf verlost weten van de onmogelijke eisen die anderen en wijzelf aan ons stellen en eindelijk toe kunnen komen aan wat we wel kunnen en willen. We kunnen nu eindelijk leven vanuit innerlijke rust en met plezier.

Vraag 24: Hoe kunnen we onze middelmatigheid vieren?

Antwoord: We kunnen onze middelmatigheid vieren door een 'dag van de grijze muizen' in te stellen en deze samen met onze middelmatige vrienden, familie en bekenden te vieren. Blaas de ballonnen, schenk de wijn, wees trots dat we grijze muizen zijn.